

ADMINISTRACIONS GIRONA -
13 octubre 2020 2.00 h

Un univers de catedres

- Instrument
- La Universitat de Girona és la que ha creat més catedres de Catalunya i esdevé així un referent pel que fa a implantació territorial
- Només el 2019, es van organitzar més de 500 activitats, amb un impacte directe o indirecte sobre més de 50.000 persones

JOAN TRILLAS - GIRONA

La Universitat de Girona (UdG) és capdavantera a Catalunya en nombre de càtedres i, amb tota seguretat, també a l'Estat. Des de la primera, la Càtedra Ferrater i Mora,

**Aquest 2020
es tancarà
amb 41
càtedres en
total a la UdG**

creada el 1989, la UdG ha mantingut amb aquest instrument un diàleg enriquidor amb el territori que convida a sortir dels seus murs per establir-hi relacions.

L'abast d'aquesta aposta es tradueix en 36 càtedres consolidades, amb la previsió que aquest any se'n constitueixin cinc de noves. En comparació amb altres universitats, i per fer-se'n una idea, la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB) en té 21; la Universitat Politècnica de Catalunya (UPC) i la Rovira i Virgili (URV), 20 cadascuna, i la Ramon Llull, 18. Sílvia Llach, vicerectora de Territori i Compromís Social, explica que "aquest fet constata la riquesa del territori de les comarques de Girona en voluntat i capacitat d'implicació en la recerca, la formació i la divulgació del coneixement", i hi afegeix: "Les càtedres són la nostra extensió, la penetració en el territori, i la relació i la vinculació que s'hi manté." I amb un diàleg potent que, segons Jaume Feliu, delegat del rector de Territori i Sostenibilitat, "permet generar coneixement a través d'un instrument flexible, divers i transversal". Aquests instruments, pensats per promoure l'estudi i la recerca a través de l'organització d'activitats de reflexió, debat i difusió, amb una marcada voluntat de relació, s'han convertit en un dels grans aliats de la UdG per arrelar-se al territori.

Les càtedres també han marcat un abans i un després pel que fa a la implicació d'entitats i administracions amb la UdG per desenvolupar projectes. Geografia i pensament territorial, aigua, natura, benestar, malalties cardiovascu-

lars, viticultura i enologia, ecosistemes litorals mediterranis, esport i educació física, cultura científica i digital, estudis marítims, estudi de l'autisme, educació... Són només una petita part dels temes que es toquen en les 36 càtedres, que, a més, obren un gran ventall de possibilitats amb col·loquis, seminaris, congressos, cursos, conferències i sortides, entre altres propostes.

Un treball constant

Una mostra del treball i la comunicació que es fa des de les càtedres, segons explica Feliu, la podem veure clarament amb les 549 activitats que s'han dut a terme el 2019, repartides en diverses modalitats. L'estimació d'assistents i beneficiaris de les activitats al llarg de l'any passat ha estat de 50.000 persones. "Hem de tenir en compte que la compatibilització d'un registre d'aquest tipus és complexa i respon a diverses possibilitats i graus d'assistència o de benefici per a les persones", adverteix Feliu.

Les càtedres han organitzat un gran nombre de seminaris, jornades i conferències. D'exemples, n'hi ha molts: el cicle de conferències *Filosofia a l'abast*, el cicle de conferències *Pablo Picasso, vida i obra* o *La implantació de l'entorn natural als espais urbans*, així com les jornades de formació sobre educació sexual i afectiva en l'autisme, entre d'altres.

Sílvia Llach va voler destacar que les activitats de les càtedres que es desenvolupen també tenen, i això és rellevant, una gran distribució pel territori. Pel que fa a la localització de les seus de càtedra, n'hi ha unes onze que tenen la seu en un altre municipi a part de Girona, com ara Roses, Figueres, Torroella de Montgrí, Palamós, Castell-Platja d'Aro, Sant Feliu de Guíxols, Banyoles, Sant Hilari Sacalm, Santa Coloma de Farners o la Vall d'en Bas. Però és clau també, si bé en menor grau, el treball internacional, especialment a Europa i en certs punts

de l'Amèrica Llatina i Àfrica. Les càtedres que mostren més internacionalització són la Càtedra de Responsabilitat Social Universitària; la Càtedra Unesco de Polítiques Culturals i Cooperació; la Càtedra de Promoció de la Salut; la Càtedra de Gastronomia, Cultura i Turisme de Calonge; la Càtedra Cambra de l'Empresa Familiar, i la Càtedra d'Art i Cultura Contemporanis. Dins de Catalunya, l'abast de les càtedres dibuixa una franja que abasta des del Pirineu, totes les comarques Gironines i fins Barcelona. Les activitats pirinenques són organitzades especialment per la Càtedra de Medicina de Muntanya, Urgències i Simulació Clínica, un referent internacional en formació per a professionals de l'alta muntanya. A l'àrea de Barcelona s'hi desenvolupen nombroses activitats, 60, en diferents escenaris com l'Ateneu Barcelonès (Càtedra Ferrater Mora de Pensament Contemporani, Càtedra Josep Pla), l'Institut d'Estudis Catalans (Càtedra de Patrimoni Literari, Maria Àngels Anglada i Carles Fages de Climent), La Universitat de Barcelona (Càtedra Lluís Santaló d'Aplicacions de la Matemàtica, Càtedra de Responsabilitat Social Universitària), o el Palau Robert (Càtedra Josep Pla, Càtedra Víctor Català d'Estudis sobre el Modernisme).

Els patrons, la pedra angular de les càtedres

La creació d'una càtedra pot respondre a un acord del consell de govern o bé a un conveni entre la UdG i altres entitats públiques o privades. El finançament, una part clau de les càtedres, té tres vessants. En primer lloc, les aportacions que fan les entitats privades i públiques, que s'anomenen "patrons" i que varien en funció de les mateixes càtedres i dels convenis signats. En segon lloc, i no menys

important, l'aportació que fa la fundació privada Girona: Universitat i Futur, que té com a patrons el Consell Social de la UdG, la Diputació de Girona, l'Ajuntament de Girona i la Fundació La Caixa. En tots els casos, l'acord amb alguna institució pública o privada aliena a la UdG és fonamental per iniciar el procés de creació d'una càtedra i la seva viabilitat.

Quan les eines petites són elements essencials

J. TRILLAS

Una anàlisi simple podria consistir a mesurar la importància de les càtedres partint, per exemple, de dos paràmetres: pressupost i activitats realitzades. Seria un error. Sílvia Llach remarca que el que s'ha de tenir molt present és l'impacte que té la càtedra sobre el territori, més enllà del pressupost, que, tanmateix, per a algunes càtedres és vital. En seria un exemple clar la Càtedra d'Ecosistemes Litorals Mediterranis. Amb un pressupost reduït –si es compara amb la Càtedra Roses d'Arqueologia i Patrimoni–, va ser clau en un projecte de referència en l'àmbit europeu: el Life Pletera de l'Estartit.

El 1999 es va demanar el primer projecte Life Pletera, una ambiciosa proposta que plantejava recuperar amb la desurbanització un sistema d'aiguamolls a l'Estartit. Una iniciativa gestionada per l'Ajuntament com a soci coordinador i la Càtedra d'Ecosistemes Litorals Mediterranis com a responsable de la direcció científica. Aquest treball es va iniciar el 2008 a conseqüència de l'encàrrec inicial de l'Ajuntament per dirigir el projecte. La Càtedra d'Ecosistemes Litorals Mediterranis ha estat, doncs, una eina clau,

ja que ha permès disposar d'una entitat que liderés les iniciatives municipals i l'aportació científica de la UdG. D'aquesta manera, es va aconseguir una estabilitat institucional. La càtedra, en el seu funcionament ordinari, va assumir la responsabilitat de redactar el projecte i les vies de finançament. El Global Forum on Human Settlements, organisme vinculat a l'ONU, va concedir al projecte el guardó de la categoria Global Low-Carbon Ecological Scenic per la seva contribució com a projecte desenvolupat entre els anys 2014 i 2018.